

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 19 грудня 2017 року № 26-8

м. Київ

Про результати аналізу ефективності використання органами державного управління міжнародної технічної допомоги

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аналізу ефективності використання органами державного управління міжнародної технічної допомоги. За результатами розгляду Рахункова палата

ВСТАНОВИЛА:

1. Станом на початок 2015 року в Україні діяло 440 проектів міжнародної технічної допомоги (далі – МТД) вартістю понад 5,2 млрд дол. США. Станом на 01.07.2017 кількість діючих проектів МТД зменшилася до 390, при цьому їхня загальна вартість збільшилася до 5,3 млрд дол. США (2,2 відсотка). Проте ця допомога не була зорієнтована на визначені Урядом стратегічні напрями розвитку відповідних галузей соціально-економічного життя країни. Результати реалізації значної кількості проектів не відповідали визначеним пріоритетам соціально-економічного розвитку України. Результативність реалізації проектів МТД та ефективність використання отриманих в рамках цих проектів фінансових та інших ресурсів уповноваженими державними органами не оцінювалося. Належного і повного обліку проектів міжнародної технічної допомоги Міністерство економічного розвитку і торгівлі України як координатор діяльності у сфері залучення та використання міжнародної технічної допомоги не забезпечувало.

Причина – недосконалість чинної нормативно-правової бази, яка регламентує питання залучення та використання МТД, а також неналежне організаційне забезпечення відповідних процесів з боку Мінекономрозвитку, на яке покладено функції координатора діяльності у зазначеній сфері.

2. Рекомендації Рахункової палати за результатами попереднього контрольного-аналітичного заходу Кабінетом Міністрів України та Міністерством фінансів України не враховані. Процес залучення і використання МТД в Україні законодавчо не врегульовано.

Затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 15.02.2002

№ 153 Порядок залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги має суттєві правові й організаційні прогалини та суперечить вимогам Закону України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України” в частині узгодження поданих потенційними бенефіціарами пропозицій щодо залучення МТД із затвердженою на відповідний рік державною програмою економічного і соціального розвитку України.

Кабінет Міністрів України не приймав з 2017 року нормативно-правових актів, які б визначали стратегію залучення і використання МТД в Україні.

3. Мінекономрозвитку покладені функції координатора залучення та реалізації в Україні проектів (програм) МТД виконувало неналежним чином.

3.1. Передбаченої зазначеним Порядком обов’язкової державної реєстрації усіх проектів (програм) МТД, які діють в Україні, Мінекономрозвитку не забезпечувало. Як наслідок, повною і достовірною інформацію про обсяги залученої до України допомоги Міністерство не володіє.

Із загальної кількості проектів МТД, бенефіціарами за якими є органи державного управління (301 од.), у реєстрі міжнародної технічної допомоги Мінекономрозвитку не міститься інформації про шість проектів за підтримки ЄС загальною вартістю 7,2 млн євро у сферах енергетики та вугільної промисловості, удосконалення поведження з радіоактивними відходами, модернізації та підвищення безпеки дорожньої мережі в Україні.

Фонд державного майна України є бенефіціаром за п’ятьма проектами міжнародної допомоги, наданої для удосконалення порядку набуття державою права власності на об’єкти для суспільних потреб, ознайомлення з європейськими моделями корпоративного управління, приватизації об’єктів паливно-енергетичного комплексу, процедура державної реєстрації яких не проведена. Міністерство освіти і науки України проводить дослідження та впровадження європейської практики у сферу екологічно відповідального бізнесу за підтримки проекту ЄС на суму 22,8 тис. євро також за відсутності державної реєстрації проекту.

3.2. Покладений чинним законодавством на Мінекономрозвитку моніторинг стану реалізації в Україні проектів (програм) МТД фактично не здійснювався та був зведений до накопичення даних бенефіціарів про діючі проекти (програми) відповідно до укладених міжнародних угод.

Мінекономрозвитку не здійснювало щорічного інформування Кабінету Міністрів України про стан формування стратегічних та щорічних програм залучення міжнародної технічної допомоги, що є недотриманням вимог зазначеного Порядку. Повної, достовірної та порівняльної інформації про стан реалізації в Україні цих проектів (програм), а також належних висновків і рекомендацій за результатами моніторингу Мінекономрозвитку до Кабінету Міністрів України не надавало.

3.3. Починаючи з 2009 року на створення автоматизованої бази даних для обліку та моніторингу проектів, що реалізуються в Україні з використанням ресурсів міжнародних фінансових організацій, та МТД було витрачено

80 тис. грн з державного бюджету, а також 260 тис. дол. США і 18,1 тис. євро фінансування ПРООН та Європейського Союзу. Однак процес реєстрації та обліку проектів МТД досі не автоматизовано.

3 квітня 2015 року повноваження щодо формування та реалізації державної фінансової політики у сфері співробітництва з іноземними державами, банками і міжнародними фінансовими організаціями покладені на Мінфін. Однак зміни до положення про Мінекономрозвитку, яке передбачає ведення **Міністерством єдиного реєстру проектів, що реалізуються в Україні з використанням ресурсів міжнародних фінансових організацій та міжнародної технічної допомоги**, внесені не були. Затверджений наказом Мінекономрозвитку від 03.12.2012 № 1378 порядок ведення цього реєстру залишається чинним.

4. Механізмів оцінки повноти впровадження результатів реалізації проектів (програм) МТД чинне законодавство не передбачає. Це не сприяє результативній реалізації значної кількості проектів МТД.

Результативність реалізації проектів (програм) міжнародної технічної допомоги Мінекономрозвитку оцінює на підставі повідомлень бенефіціарів, які формально підтверджують завершення виконання проектів і відповідність їх результатів запланованим кількісним та якісним критеріям.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аналізу ефективності використання органами державного управління міжнародної технічної допомоги затвердити.

2. Поінформувати Верховну Раду України про результати аналізу ефективності використання органами державного управління міжнародної технічної допомоги.

3. Відомості про результати аналізу ефективності використання органами державного управління міжнародної технічної допомоги у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінету Міністрів України і запропонувати вжити заходів щодо:

– посилення відповідальності Мінекономрозвитку за повноту виконання ним функцій координатора процесу залучення та використання МТД в Україні;

– внесення змін до Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги, які б унеможливили реалізацію в Україні проектів (програм) МТД без їх обов'язкової реєстрації та оцінки уповноваженим органом ефективності впровадження результатів реалізації цих проектів (програм);

– приведення окремих положень вказаного Порядку у відповідність із вимогами чинного законодавства, зокрема, Закону України від 23.03.2000 № 1602 “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України”;

– розроблення і затвердження у встановленому порядку з 2018 року

стратегії залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги і співробітництва з міжнародними фінансовими організаціями;

– внесення змін до Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459, згідно з підпунктом 191 пункту 4 якого Мінекономрозвитку продовжує виконувати функції з ведення єдиного реєстру проектів, що реалізуються в Україні з використанням ресурсів міжнародних фінансових організацій.

4. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аналізу ефективності використання органами державного управління міжнародної технічної допомоги надіслати Міністерству економічного розвитку і торгівлі України і запропонувати вжити заходів для усунення виявлених недоліків, зокрема, щодо:

– забезпечення належної координації реалізації проектів (програм) міжнародної технічної допомоги, бенефіціаром і реципієнтом за якими є безпосередньо Мінекономрозвитку;

– забезпечення належного і повного виконання завдань та функцій координатора залучення і використання в Україні міжнародної технічної допомоги відповідно до вимог Порядку залучення, використання та моніторингу міжнародної технічної допомоги;

– удосконалення інформації про стан реалізації в Україні проектів (програм) міжнародної технічної допомоги, яка подається Кабінету Міністрів України за результатами поточного та заключного моніторингу;

– внесення змін до Порядку ведення єдиного реєстру проектів, що реалізуються в Україні з використанням ресурсів міжнародних фінансових організацій та міжнародної технічної допомоги, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 03.12.2012 № 1378, з урахуванням повноважень, переданих Міністерству фінансів України у квітні 2015 року;

– удосконалення єдиного реєстру міжнародної технічної допомоги в частині забезпечення повноти і достовірності інформації про зареєстровані проекти (програми) такої допомоги.

5. Оприлюднити Звіт про результати аналізу ефективності використання органами державного управління міжнародної технічної допомоги та рішення Рахункової палати за результатами аналізу на її офіційному веб-сайті.

6. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Шулежко М. Я.

Голова Рахункової палати

Р. М. Магута